

Stuttsøga
2. pláss í stuttsøgukappingini
á Glasi 2021

MENNISKJA

høvundur:

ANNIKA DALSGAARD

MENNISKJA

Hann gekk eftir sjóvarmálanum á sandinum.

Tjúkki, guli regnfrakkin speglaði mánalýsið, ið fylgdi honum við eygunum, meðan hann gekk.

Hann hevði ligið og vent og snarað sær í songini hetta kvøldið. Hevði ikki so mikið sum fingið latið eyguni aftur eitt bil. Tankarnir runnu saman, eins og vóru teir vatndropar, ið endiliga høvdu fingið høvið at fylla eina skróvturra veit, og av tí sama ikki fingið hildið sær í friði.

Hann hevði reist seg úr songini og latið seg í hálvhosur og heitu, brúnu húgvuna, ið enn einaferð var bundin væl undir høkuna, út yvir tað vanliga. Hevði latið stavin, ið hann var byrjaður at taka við sær, nú hann var vorðin heldur illa gongdur, lig-gja eftir.

Og nú gekk hann har. Einsamallur. Ella, einsamallur var skeivt at siga. Hann gekk undir liðini á havinum. Har hevði hann í fleiri ár funnið uggan hesar svøvnleysu næturnar, ið komu yvir hann av og á.

Hann kendi, at havið saman við honum var einasta livandi veran í svørtu náttini. Og meðan hann gekk har, prátaði hann róliga við tað.

Havið var ekki so ótt hesa náttina. Kendi ekki ta vreiðina, ið tað annars ofta gjørði. Hvat tað mundi vera, ið hevði uggað tað, var ekki at vita. Hann var vanur við, at havið græt fyri honum. At tað bardist við okkurt, ið ekki vildi lekjast.

Tá fór gamli maðurin ofta at fortelja tí, hvussu hann mangan hevði kent seg á sama hátt fyrr. Hann bað tað gráta alt út. Bað tað rópa og anda týtt og kasta seg á sandin sum eitt smábarn, ið ekki fekk sín vilja. Og av og á, meðan hann stóð og prátaði, fór hann at ivast, um havið nakrantíð mundi vera vorið ótt, av tí at hann hevði vakt tað úr svøvni.

Tá havið hevði kastað seg runt eina løtu, var vanligt, at tað sissaðist. Stóru, ræðandi aldurnar gjørdust bleytar og næstan skirvisligar á at líta.

Tá andaði havið ekki týtt longur, men tók langar dráttir, heilt upp á váta sandin og av honum aftur. Hesa náttina var eingin vreiði at kenna. Bert bleytar, spælandi bylgjur, ið róluga sveiggjaðu sær á sandinum.

Ein kráka hevði sett seg, ekki so langt burturi frá honum. Vendi dúgliga høvðinum, meðan hon kagaði runt í allar ættir. Av og á helt hann seg vita, at hon eyggleiddi hann. Granskaði hann. Mangt mátti hon vita, handan vísa krákan. Mangt mundi hon hava sæð, ið hann og restin av teimum veingjaleysu ongantíð fóru at vita nakað um. Hann og havið vistu ekki tað, ið krákan visti. Og hann og krákan vistu ekki tað, ið havið visti.

Fólk søgdu altíð, at hann kundi ekki samanbera seg við havið og fuglar og jørðina sum heild. Jørðin var ekki menniskja. Jørðin dugdi ekki at práta ella at røra seg ella at ugga ella at vísa

kenslur sínar. Jørðin dugdi ekki at kenna gleði ella sorg. Jørðin dugdi ekki at kenna seg djarva ella bangna ella ótolna.

Men tey fóru øll skeiv.

Jørðin dugdi at práta, men tey vóru so mikið smáskygd, at tey skiltu ekki, at bert tí tað ekki var eitt mál, tey dugdu, var tað ekki einstýðandi við, at einki var sagt. Jørðin prátaði hart og jørðin prátaði dúgliga.

Um jørðin ekki dugdi at røra seg, hvat vóru tá bylgjurnar á sjónum? Hvat vóru tá rasandi melduródnir og blíð lot?

Jørðin dugdi at fevna og at kroysta og at sissa bæði grátandi mýs og menn.

Og jørðin kendi so sanniliga kenslur. Jørðin vísti ta ríkastu gleði við fjøldum av alskyns litum og skapum. Og jørðin vísti ótolsemi og dirvi, tá hon tók sær aftur tað, ið av fyrstani tíð var hennara, góvu vit okkum ekki nóg væl far um tað. Lótu vit húsini standa køld, so var hon longu í holt við at ognar sær tey aftur.

Og tað plágaði hann, at menniskjan kundi verða so innetið sjálvsøkin.

At hesar verur, ið í roynd og veru vóru so mikið lítlar, at fór man upp á mánan, sást eingin teirra ella verk teirra aftur, skuldu halda seg vita so væl og halda seg eiga hesa rundu, ríku sálina.

Onkran dag noyddust tey helst hvør sum ein at viðganga, at jørðin hevði meira at bjóða enn eitt menniskja sjálv.

At vit uttan jørðina ongantíð kundu endurskapa sama angan av tjúkkku, mórutu, frísku grønskuni, ið guvaði upp úr jørðini,

tá sólin vísti seg eftir eitt æl. Sama ljóðið av teimum túsundtals dropunum, ið lögdu seg á takplátuna eins og mjølvaðar stjørnur eitt heystarkvøld. Somu syngjandi fuglafylgir ella somu mjúku hvirlurnar, ið verða kyndar av fiskasporli og rísa upp undir vatnskorpuna.

Jørðin dugdi at kynda eldódnir og at skola hvønn mann og hvønn bý burtur og at rísta í eitt hvørt, ið larmaði, meðan hon svav.

Og tó var hon samstundis so mikið mild, at hon av og á gav gæsnum heiðurin at bera mánan á baki, sum tær fóru sveimandi eftir himmalinum.

Ein hvirla tók í gamla mannin, so at hann var um at koppa. Hann tók eftir stavinum og mintist, at hann hevði lagt stavin eftir heima. Nú var kanska nóg mikið hugsað. Alt skuldi helst ikki spurningur setast við.

Maðurin setti seg á sandin at eygleiða mánalýsið, ið nú var farið at dansa sær á blíðu bylgjunum.

Meðan hann sat har og kendi, hvussu havið skvatlandi granskaði hansara granntræsgrønu gummistivlar, visti hann, at um man so var klókastur ella ríkastur ella vildi trúgva tí ella ei, var menniskjan ikki uttan jørðina.

Um nakað, var *jørðin* menniskja.